

49. seminar slovenskega jezika, literature in kulture

RADIO SLOVENIJA 3, 06.07.2013, KULTURNA PANORAMA, 13:05

GORAN TENZE (voditelj): Na Filozofski fakulteti v Ljubljani poteka 49. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ki ga pripravlja oddelek za slovenistiko. V dveh tednih bo okrog 80 udeležencev iz 25-ih držav usposabljal za tekoče govorce slovenščine in jim približal različne razsežnosti naše kulture. Letos je osrednja tema etika. Aleksander Čobec.

ALEKSANDER ČOBEČ (novinar): Pri spoznavanju tuje kulture si bomo ustvarili podrobnejšo sliko o njen, če bomo poleg geografskega prostora in njene zgodovine spoznavali vrednote, po katerih se ravna in živijo njeni ljudje. Letos nas bodo udeleženci seminarja v tem smislu podrobneje spoznali, saj jim bodo predavatelji s področja jezikoslovja, literature, novinarstva, sociologije, medicine, filozofije in zgodovinopisja predstavili posebnosti naše kulture pod skupno temo etike. Predsednik seminarja Aleksander Birčevič.

ALEKSANDER BIRČEVIČ (predsednik seminarja): Naloga seminarja oz. cilj seminarja pa pravzaprav ni bil prikazati nek, torej sistemsko prikazati vsa etična ali pa vrednostna prepričanja Slovencev. Moram kar povedati, malo je tudi odvisno od tega, kateri predavatelji vam rečejo ne in potem morate spremeniti radikalno oz. radikalno svoj koncept. Zdaj pa eno pripombo na to ali, torej na implicitno zastavljeno zastavljeno vprašanje ali obstaja neka specifična etična podoba Slovenije. Odvisno od tega za katero etično dilemo, za katero etično vprašanje gre. Predavatelji bodo pokazali, da na nekaterih področjih slovenske vrednote, slovenska etična ravnanja ne odstopajo od evropskih. Na primer o spolni morali ni neke razlike, ne. Spolna morala je zakonska morala. V vrednotah mladih tudi ne, ne. Povsod po Evropi se vrednote nekako obračajo od teh vrednot religije, naroda, politike v te, ki jim eni rečejo hedonske vrednote, se pravi prijateljstvo, medčloveški odnosi, varnost, kvaliteta vsakdanjega življenja. Tukaj se ne ločimo od Evropejcev. Če obstajajo Evropejci. So pa torej nekateri predavatelji, ki bodo pa pokazali, da pa so nekatera prepričanja, nekatere odločitve pa vendarle v Sloveniji konzervativnejše, kot drugod. Na primer ko je šlo za vprašanje pravic izbrisanih. To je tak najbolj v oči bijoč primer. Ali pa za umetno oploditev samskih žensk, za istospolne poroke, ne, za pravico istospolnih partnerjev, da posvojijo otroka svojega partnerja. Tukaj smo pa, po mnenju filozofa, ki bo o tem predaval, pa konzervativni.

ČOBEČ: Najbolj pa nas bodo tujci v dveh tednih spoznali jezikovno, saj je osrednji del seminarja namenjen učenju slovenščine. Vsak dan po 6 šolskih ur, med katerimi je vodilo učenja tudi upoštevanje živosti jezika. Vodja lektorjev Hotimir Tivadar.

HOTIMIR TIVADAR (vodja lektorjev): Se trudimo na nek bolj sproščen način pristopiti k samemu učenju jezika, ker bistvo samega učenja jezika prav gotovo je to, da sploh nekdo res spregovori v tem jeziku. In če si ti tu preveč tog, potem je to lahko precejšnja težava, ne. In tu smo Slovenci k temu bili v preteklosti precej nagnjeni. Nekaj teh sledov še dandanes tudi zasledimo, a ne. Torej zelo hitro bomo koga popravili, da je kaj rekel narobe. Oziroma kar je še hujša zadeva je to, da zamenjamo jezikovni kot. Tu smo Slovenci zelo super multi-lingvalni, ko nekdo ne govori lepe, čiste, prave slovenščine, ne. Takoj zamenjamo jezikovni hod, čeprav mogoče naša angleščina ni nič boljša, kot tujčeva slovenščina. To mogoče kot misel, vseeno ne. In ta odnos do jezika res se spreminja. Bomo videli kaj bo v prihodnosti. Mislim pa, da se je primerno vseeno ta slovenski jezikovni prostor, in to samo v pozitivnem smislu mislim, sprostil. Da se je sprostil tako, da se ljudje več ne bojijo govoriti slovensko. To je zelo pomembno. In ti tujci, ki prihajajo v Slovenijo so tisti, bi rekel kar glavni promotorji tega, da slovenščino bomo govorili in moramo govoriti, ne.

BIRČEVIČ: Še ena zanimiva etična dilema, ki je pa po moje komajda rešljiva. Izkušnja, ki jo imajo tujci, ki prihajajo v Slovenijo in znajo nekaj slovenščine oz. se je na tem seminarju učijo je, da slovenščina, ki so se je naučili v vsakdanji komunikaciji, zaradi (nerazumljivo) razdrobljenosti ni pretirano uporabna. Tukaj

imamo zdaj dve etični dilemi. Po eni strani dilemo učitelja, se pravi lektorja v tujini, nas tukaj na fakulteti v Ljubljani, da jih seznanimo z dialekti. In po drugi strani etično odgovornost sogovorca. Tistega, ki s tujcem govori, da spozna, da tujec sicer zna nekaj slovenščine, ampak da mora z njim govoriti knjižno, ne pa v dialektu. Tukaj sta dve takšni čisto etični dimenziji občevanja s tujci.

TIVADAR: Pa je to na nek način že vkomponirano v ta nov koncept? Mislim, da je ravno pod tvojim predsedništvom se začelo spreminjati, ne. Imamo lektorske vaje na eni strani, ki so bolj klasične lektorske vaje. Potem pa imamo prav dve uri tudi tako imenovanih vaj iz konverzacij, kjer pa je ta vidik, ki ga je kolega omenil, še toliko bolj poudarjen, ne. Tako da v bistvu že pri samem pouku je ta konverzacijski vidik, kjer se te dileme med pretiranim knjižnim in pa manj knjižnim rešujejo. To je res že sestavni del samega pouka, ne. In potem tukaj še, moram poudariti, so tudi konverzacije, ki jih izvajajo naši mlajši kolegi, ne. To so pa študentje. Nekateri so tudi že diplomirali, ne. To so kolegi, ki niso lektorji, pravi lektorji, ampak izvajajo pa konverzacijo z udeleženci. Res je, da to predvsem z začetniki. Ker za začetnike je tudi najbolj pomembno, ker imajo najmanjši nabor teh jezikovnih sredstev, če tako rečem. In je potem problem, ko je šokiran, ne. To, kar sem se učil na lektoratu, je popolnoma neuporabno v, ne vem, gostilni, na cesti, kjerkoli, ne. In tu pri teh, takole za začetnike še posebej skrbimo, ne. Šokirani so pa seveda s to raznolikostjo slovensko tudi, ne vem, po mojem, tudi izpopolnjevalci. Če so se pretežno slovenščine učili v svoji državi, ne. Recimo ne v Sloveniji, ne. Torej, ko prvič pridejo v Slovenijo, je to določen šok. Ampak na nek način je to v vsakem jeziku tako.

ČOBEC: Po predavanjih na Filozofski fakulteti v Ljubljani pa udeležence **seminarja slovenskega jezika**, literature in kulture čaka še bolj razvedrilno spoznavanje Slovenije. V popoldansko-večernem programu si bodo lahko izbrali ogled slovenskega filma in predstave, obisk koncerta, plesne in pevske delavnice ter literarnega večera. Poleg vodenega sprevoda po Ljubljani, pohoda na Šmarno goro, ogleda hostla Celica pa jih čaka še celodnevna ekskurzija po Idriji, Kobaridu in Planici.